

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 77/2021-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 152/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 152/2006 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Prešov **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 152/2006 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **4 000 eur**, ktoré **j e** jej Okresný súd Prešov **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Prešov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **691,34 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cb 152/2006 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka navrhuje prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 12 000 eur a trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva, že sťažovateľka podala 28. septembra 2006 na okresnom súde návrh na začatie konania o neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu (doručený 2. októbra 2006). Namietané konanie ani po takmer 15 rokoch nie je právoplatne skončené, pričom dosiaľ nebolo vydané ani jedno meritórne rozhodnutie.

3. Namietané konanie nie je podľa názoru sťažovateľky právne ani fakticky zložitú. Vec nie je zaťažená veľkým počtom účastníkov, nedošlo k procesnému nástupníctvu, namietané konanie nie je sťažené nevyhnutnosťou využívania cudzieho práva alebo potrebou aplikácie rôznych znení právnych predpisov účinných v rôznych časových obdobiach. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že ona sama nijako neprispela k dĺžke predmetného konania. Sťažovateľka zastáva názor, že postup okresného súdu je v tomto konaní neefektívny a má za priamy následok predlžovanie namietaného konania, v jeho postupe sa objavujú dlhé obdobia nečinnosti, počas ktorých okresný súd nevykonával jediný úkon.

4. Je nesporné, že pre sťažovateľku má predmet sporu existenčný význam. Prietahy v predmetnom konaní uvádzajú sťažovateľku do stavu právnej a materiálnej neistoty, pričom predmet konania, ktorým je obchodný podiel na spoločnosti [REDAKOVANÉ], predstavuje zdroj príjmov sťažovateľky.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že na ústnom pojednávaní netrvá a poukázal na vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý uviedol, že pokiaľ sťažovateľka ako posledný úkon okresného súdu udáva odročenie pojednávania nariadeného na 26. január 2016 z dôvodu ospravedlnenia predvolaného svedka, tak „v danej právnej veci boli vykonané aj ďalšie procesné úkony, ako aj vykonané dokazovanie. Pojednávanie vytyčené na deň 26.1.2016 bolo skutočne odročené, a to na deň 17.3.2016, za účelom opätovného predvolania účastníkov konania, právnych zástupcov účastníkov konania, znalca [REDAKOVANÉ].“

Pojednávanie vytyčené na deň 17.3.2016 bolo tiež odročené, a to na deň 9.6.2016, hlavne z dôvodu doplňovanej žiadosti právnej zástupkyne žalobkyne o odročenie pojednávania z dôvodu jej zahraničnej dovolenky.

Pojednávanie vytyčené na deň 9.6.2016 sa uskutočnilo. Bola na ňom vypočutá žalobkyňa, keďže až dňa 9.6.2016 sa po prvý - krát ustanovila na vytyčené súdne pojednávanie. Na tomto pojednávaní bol vypočutý aj svedok [REDAKOVANÉ]. Predmetné pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom zváženia vykonania znaleckého dokazovania s tým, že ak právny zástupca žalovaného zväzi, že doloží do spisu ďalšie listinné dôkazy, bolo mu uložené ich predložiť v potrebnom počte rovnopisov tak, aby ich bolo možné doručiť na vyjadrenie právnej zástupkyne žalobkyne a až po doručení jej stanoviska k týmto prípadným dôkazom, súd potom zaujme stanovisko k návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania.

Dňa 7.7.2016 bol tunajšiemu súdu doručený návrh žalovaného na vykonanie dokazovania zo dňa 6.7.2016, prílohou ktorého boli listinné dôkazy.

Prípisom zo dňa 8.7.2016 bolo právnej zástupkyne žalobkyne zaslané podanie právneho zástupcu žalovaného zo dňa 6.7.2016 spolu s prílohami.

Písomným podaním zo dňa 6.7.2016, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené dňa 6.7.2016, zaslal žalovaný doplňujúce otázky k znaleckému skúmaniu.

Ako prílohu písomného podania zo dňa 18.6.2018 právna zástupkyňa žalobkyne súdu doručila Odborné posúdenie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zo dňa 21.3.2017.

Uznesením zo dňa 2.7.2018, Č. k. 21 Cb/152/2006-565 súd ustanovil znaleckú organizáciu [REDAKOVANÉ] - znalecká organizácia psychiatrická spol. s r.o., so sídlom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na podanie kontrolného znaleckého posudku.

Dňa 31.8.2018 žalovaný zložil na účet tunajšieho súdu zálohu na znalecké dokazovanie vo výške 300 eur.

Prípisom zo dňa 9.1.2019 bol spis zaslaný znaleckej organizácii.

Písomným podaním zo dňa 30.1.2020, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené dňa 4.2.2020, ustanovená znalecká organizácia súdu oznámila, že [REDAKOVANÉ] sa na psychiatrické vyšetrenie na deň 30.1.2020 neustanovila. Znovu bola predvolaná na deň 13.32.2020 (informovaná o tomto termíne bola aj advokátka menovanej JUDr. Rajtáková). Znalecká organizácia vo svojom písomnom podaní tiež uviedla, že po vyšetrení menovanej vypracuje znalecký posudok v čo najkratšom čase.

Výzvou zo dňa 7.5.2020 bola znalecká organizácia vyzvaná na bezodkladné predloženie znaleckého posudku. Zároveň bola vyzvaná, aby oznámila skutočnosti, ktoré bránia vypracovaniu posudku a predpokladaný termín vypracovania kontrolného znaleckého posudku.

Urgenciou zo dňa 22.2.2021 bola znalecká organizácia opätovne vyzvaná na bezodkladné predloženie znaleckého posudku. Zároveň bola vyzvaná, aby oznámila skutočnosti, ktoré bránia vypracovaniu posudku a predpokladaný termín vypracovania kontrolného znaleckého posudku.

Dňa 23.2.2021 vyšší súdny úradník [REDAKOVANÉ] spísal úradný záznam, z ktorého vyplýva, že dňa 23.2.2021 sa telefonicky spojil so znalcom [REDAKOVANÉ]

z ustanovenej znaleckej organizácie a vyzval ho, aby súdu bezodkladne zaslal správu o priebehu znaleckej činnosti spolu so spisom 21 Cb/152/2006. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] súdu oznámil, že uvedenú správu spolu s uvedeným spisom a znaleckým posudkom doručí súdu do piatku, t.j. do 26.2.2021.

Dňa 1.3.2021 znalecká organizácia tunajšiemu súdu doručila predmetný spis sp. zn. 21 Cb/152/2006, 4 rovnopisy znaleckého posudku číslo 16/2021, písomné podanie zo dňa 28.2.2021 a fotokópiu príkazu Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 29.10.2020.

Prípisom zo dňa 2.3.2021 bol daný kancelárii zo strany sudcu pokyn na doručenie znaleckého posudku č. 16/2021 právnym zástupcom sporových strán s výzvou, aby sa k nemu obratom, najneskôr v lehote 15 dní vyjadrili.“.

II.2. Replika sťažovateľky:

6. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla, že okresný súd vo vyjadrení žiadnym spôsobom nereaguje na dobu konania od jeho začatia 2. októbra 2006 až do 26. januára 2016, teda na obdobie trvajúce takmer deväť rokov a tri mesiace, čo je dĺžka konania, ktorá je bez jediného meritórneho rozhodnutia okresného súdu celkom zjavne neprimerane dlhá a nenapĺňajúca požiadavku konania bez zbytočných prietáhov. V tejto súvislosti sťažovateľka opätovne zdôraznila, že v uvedenom období sa vyskytli v postupe okresného súdu obdobia úplnej nečinnosti trvajúce viac než rok, dokonca dva roky. V tomto období zároveň dochádzalo k prietahom v konaní v dôsledku toho, že ustanovení znalci nevypracovali znalecké posudky v lehote stanovenej okresným súdom.

Pokiaľ ide o obdobie od 26. januára 2016 do 2. marca 2021, ktorému okresný súd venuje pozornosť, sťažovateľka uviedla, že od 7. júna 2016, keď bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného na vykonanie dokazovania, do 2. júla 2018, keď okresný súd nariadil znalecké dokazovanie, uplynula opäť doba dvoch rokov. Zároveň sťažovateľka zdôraznila, že v tom čase už konanie trvalo takmer desať rokov.

7. Sťažovateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že v období od 9. januára 2019, keď bol spis okresným súdom znaleckej organizácii zaslaný, do 4. februára 2020, keď bola súdu doručená informácia, že sa sťažovateľka na znalecké vyšetrenie 30. januára 2020 neustanovila, uplynula doba, ktorá trinásťkrát presiahla lehotu, v ktorej mala znalecká organizácia znalecký posudok podať. Táto okolnosť však súd nemotivovala k žiadnej aktivite ani k použitiu žiadnych poriadkových opatrení proti znaleckej organizácii. V tom čase už predmetný spor trval trinásť rokov a štyri mesiace.

8. Pokiaľ ide o oznámenie znaleckej organizácie, že sa sťažovateľka na znalecké dokazovanie 30. januára 2020 neustanovila, sťažovateľka uviedla, že predvolanie na toto znalecké vyšetrenie jej bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou doručenou navyše po termíne znaleckého vyšetrenia. Následne pri opakovanom predvolaní, o ktorom bola informovaná aj svojou právnou zástupkyňou sa sťažovateľka na znalecké vyšetrenie ustanovila. Ak by aj bolo možné pričítať neustanovenie sa na znalecké vyšetrenie na ťarchu sťažovateľky (čo táto rozhodne popiera), znalecké vyšetrenie sa oddialilo o štrnásť dní. Napriek tomu, že znalecká organizácia na výzvu okresného súdu zo 7. mája 2020 na predloženie znaleckého posudku nereagovala, okresný súd zostal opätovne absolútne nečinný a vyzval znaleckú organizáciu na podanie znaleckého posudku

až 22. februára 2021, teda po viac ako deviatich mesiacoch. Znalecká organizácia doručila znalecký posudok súdu 1. marca 2021, teda po takmer dvoch rokoch a dvoch mesiacoch, odkedy jej bol spis zaslaný.

9. Sťažovateľke tiež uviedla, že jej nie je známy obsah príkazu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 29. októbra 2020, avšak od doručenia spisu znaleckej organizácii do vydania uvedeného príkazu uplynula doba jedného roka a takmer desiatich mesiacov a samotná existencia takéhoto príkazu nemôže mať žiaden relevantný vplyv na celkom zrejmy záver, že súd svojou neospravedliteľnou pasivitou v neprimerane dlhom konaní spôsobil jeho ďalšie predlžovanie tým, že proti znaleckej organizácii nevyužil žiadne poriadkové opatrenia [§ 102 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)].

10. K poznámke okresného súdu o tom, že sťažovateľka sa prvýkrát zúčastnila na pojednávaní až 9. júna 2016, sťažovateľka uviedla, že je v priebehu celého konania zastúpená právnu zástupkyňou a ako strana konania je povinná sa pojednávania zúčastniť vtedy, keď súd nariadi vykonanie dokazovania jej výsluchom. Sťažovateľka poukazuje na to, že súd vykonával pojednávania a na týchto pojednávaniach dokazovanie bez toho, aby mu v tom jej neúčast' na nariadených pojednávaniach bránila.

11. Sťažovateľka opätovne zdôraznila mimoriadny význam predmetu súdneho sporu pre jej pomery, keďže tento sa týka jej obchodného podielu v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorý bol v čase jeho prevodu vyústením jej dovtedajšieho celoživotného snaženia v profesionálnej oblasti.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

15. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 CSP. V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

17. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd podotýka, že spory o neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Z faktického hľadiska je uvedená právna vec zložitejšia z dôvodu potreby vykonania opakovaného znaleckého dokazovania. Avšak ani táto skutočnosť v kontexte s charakterom procesného postupu okresného súdu v konečnom dôsledku nemôže ospravedlniť viac ako 14 rokov trvajúce konanie bez jediného meritórneho rozhodnutia vo veci.

18. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom. Vychádzajúc z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa zo zdravotných dôvodov síce nezúčastňovala všetkých uskutočnených pojednávaní, avšak v celom konaní bola riadne zastúpená advokátkou a okresný súd tak konal i v jej neprítomnosti. Ústavný súd však tiež konštatuje, že z ospravedlniteľných dôvodov (kolízia pojednávaní, zdravotné dôvody, dovolenka) na strane sťažovateľky, resp. jej právnej zástupkyne sa neuskutočnilo päť pojednávaní, čo mohlo mať negatívny vplyv na dĺžku napadnutého konania.

19. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným prietahom, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo 2. októbra 2006 na základe žaloby sťažovateľky o neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu v spoločnosti [REDAKOVANÉ], z 19. januára 2005. Rozhodovanie okresného súdu v predmetnej veci teda trvá viac ako 14 rokov bez vydania akéhokoľvek meritórneho rozhodnutia.

20. Ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (napr. IV. ÚS 280/2011, III. ÚS 231/2012, III. ÚS 473/2012) zastáva názor, že takéto konanie už len vzhľadom na dĺžku jeho trvania nie je potrebné ďalej osobitne vyhodnocovať a podrobne rozoberať aj iný neefektívny,

resp. nesústredený postup okresného súdu, pretože už len s poukazom na celkovú dobu trvania konania možno konštatovať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Takáto zdĺhavosť konania predlžuje stav právnej neistoty účastníka do takej miery, že sa jeho právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (mutatis mutandis I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07).

21. V napadnutom postupe okresného súdu bolo možné identifikovať opakovanú neodôvodnenú nečinnosť, ktorá v konečnom dôsledku spôsobila zbytočné predĺženie už teraz extrémne dlhotrvajúceho konania, a teda aj predĺženie stavu právnej neistoty sporových strán. Z predloženého spisu okresného súdu vyplýva, že zákonný sudca bol už 1. marca 2016 upozornený podpredsedom okresného súdu, aby konal rýchlo a efektívne, keďže jeho predchádzajúci postup uvedeným požiadavkám vedenia konania nezodpovedal. Napriek uvedenému zostal okresný súd nečinný aj v ďalšom období, keď uznesením z 2. júla 2018 nariadil v poradí tretie znalecké dokazovanie na vyhotovenie kontrolného znaleckého posudku k dvom predchádzajúcim, avšak spis zaslal znaleckej organizácii až 19. januára 2019 a vyhotovenie znaleckého posudku urgoval 7. mája 2020. Znalecký posudok bol napokon predložený až 1. marca 2021, teda v lehote niekoľkonásobne prekračujúcej lehotu určenú na vyhotovenie znaleckého posudku (30 dní) bez jej akéhokoľvek predĺženia okresným súdom či uloženia poriadkového opatrenia. V predchádzajúcom období sa rovnako vyskytli obdobia nečinnosti, napríklad z dôvodu oneskoreného predloženia v poradí druhého znaleckého posudku, keď mu bol spis zaslaný 23. februára 2012, ale znalecký posudok bol predložený až 9. mája 2013, pričom lehota určená súdom bola 60 dní. Uvedený postup okresný súd tiež toleroval.

22. Podľa judikatúry ústavného súdu všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi (m. m. IV. ÚS 31/05). Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie preto zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca pri vypracovaní znaleckého posudku (III. ÚS 111/01, III. ÚS 56/02, II. ÚS 500/2015).

23. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

IV.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'účinenia

24. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

25. Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia zohľadnil ústavný súd svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), ako aj skutočnosť, že sťažovateľka môže pociťovať právnu neistotu spôsobenú prietahovým postupom okresného súdu.

29. Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v sume 12 000 eur. Ústavný súd považoval uplatnenú sumu za neprimeranú, a preto priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia zohľadnil svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), berúc do úvahy povahu veci, správanie sťažovateľky, ako aj celkovú dĺžku napadnutého konania. Prevyšujúcej časti jej ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadosťučinenia teda nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

30. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

31. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

32. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním právnou zástupkyňou, pričom ich výšku nevyčíslila. Právna zástupkyňa predložila osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty.

33. Ústavný súd priznal právnej zástupkyňi sťažovateľky náhradu trov konania v sume 691,34 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 3 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, vyjadrenie k stanovisku okresného súdu). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 181,17 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky). Tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 10,87 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16

ods. 3 vyhlášky). Za tri úkony právnej služby patrí sťažovateľke náhrada trov konania vo výške 576,12 eur, ktorá po zvýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 691,34 eur.

34. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2021

Libor Duľa
predseda senátu